

ЛАЗАРЕВА СУБОТА (Јован 11: 1-57)

Лазарева Субота и Улазак Христов у Јерусалим – Цвети представљају почетак Христових страдања и смрти, а истовремено и најаву Његовог славног Васкрсења, као и општег васкрсења из мртвих. Јеванђеље почиње описом једне породице, две сестре: Марте и Марије и њиховог брата Лазара. То је кућа у којој је Господ често боравио и проповедао своје Јеванђеље. Лазар се разболева и сестре шаљу некога да то јави Христу.

"Господе, ево болује онај кога ти љубиш." Ми знамо да Христос воли свакога човека без изузетка, и умире на крсту за свакога човека (Јован 15:13). Лазар је слика свеколиког човечанства које пати, болује и на крају умире у овоме свету. Два дана касније Господ рече својим ученицима: **"Лазар, пријатељ наш, заспао је, но идем да га пробудим. Онда рекоше ученици Његови: "Господе, ако је заспао, устаће. А Исус им беше рекао за смрт његову, они пак мишљаху да говори о починку сна. Тада им Исус рече отворено: Лазар умрије."** Овде се открива поробљеност човечанства смрћу. Сваки човек види смрт као коначну ствар, као нешто што се не може променити, док Бог гледа на смрт само као на сан. Тај сан ће трајати све док Он поново не дође и не пробуди свакога човека, али прво Лазара као најаву општег васкрсења.

Марта је прва која сусреће Христа: **"Господе, да си ти био овде, не би умро брат мој. Али и сада знам, да што год заиштеш у Бога, даће ти Бог. Рече јој Исус: васкрснуће брат твој. Марта му рече: Знам да ће васкрснути о васкрсењу у последњи дан."** Иако има велику веру, Марта не разуме у потпуности идентитет Христов, јер сматра да Он мора бити присутан да би некога исцелио. Такође, она сматра да Христос не поседује у потпуности Божански ауторитет да чини оно што Он жели. Да исправи и правилно научи Марту, Христос свој Божански идентитет открива следећим речима: **"Ја сам васкрсење и живот; који верује у мене ако и умре, живеће. И сваки који живи и верује у мене неће умрети вавек. Верујеш ли ово?"** Ове Христове речи потврђују да ће Он васкрснути мртве у последњи дан, али и да ће васкрсавати човека у садашњости, док још живи овде на земљи. Марта и Марија су веровале у опште васкрсење из мртвих, али нису схватале да човек још за време овоземаљског живота може васкрснути за живот вечни. Васкрсење у овом животу представља промену која ће човека подићи из духовног мртвила и одвести ка бесмртности. То је васкрсење наше душе, која се одрекне греховног живота и овога пролазног света, и испуни себе Христом. Смрт се у души шири кроз љубав према греху, а бесмртност и живот вечни кроз остваривање Христовог јеванђеља. Одвајање душе од Бога због наших греха представља смрт за боголику душу. У човеку који је сав испуњен Христом, нема места за смртност и пропадљивост. Када човек доживи духовно васкрсење, у срцу ће осетити потребу да живи христолико до краја свог овоземаљског живота. Онај ко се испуни Христом живећи христолико, **"Који верује у мене, ако и умре (телесно) живеће (вечно)".** За таквог човек смрт је само сан из кога ће га Христос на дан страшнога суда пробудити за вечност. На крштењу ми "умиремо" за овај пролазни свет, а "рађамо" се за непролазни свет. Пре крштења је потребна јака вера. Када су у питању деца, то је вера родитеља. Како наша деца расту морају развијати и одржавати њихову личну веру и после крштења. Исто се односи и на одрасле особе. Зато Господ и тражи од Марте веру. Марта одговара Христу: **"Да, Господе! Ја верујем да си ти Христос Син Божији који долази у свет."** Ово што Марта исповеда, није само њена приватна вера, већ и вера читаве Цркве: да је Христос Син Божији, који се родио као човек да би нас избавио од овог света где влада болест, туга, уздисање и на крају смрт (Матеј 16:16-18).

Користећи идентичне речи као и њена сестра Марта, друга сестра Марија се такође обраћа Христу: **"Господе, да си ти био овде, не би умро брат мој."** Обе сестре су веровале, али нису имале довољно вере да поверују да неко може васкрснути човека који је већ четири дана у гробу.

"Онда Исус, кад је виде где плаче, и где плачу Јудејци који дођоше с њом, потресе се у духу и сам се узбуди, и рече: Где сте га метнули? Рекоше му: Господе, дођи да видиш. Исусу ударише сузе." Господ види сестре како плачу за братом, као и људе како плачу и тугују због смрти Лазарева. Оно што је још важније, Он као Бог, осећа људски страх,

очај и немање наде пред страшном чињеницом смрти. Он не плаче над Лазаром, јер зна да ће га ускоро васкрснути. Као Човекољубац, Он плаче над страшном судбином човечанства које је дозволило да га смрт пороби. Господ није створио смрт, али због наше одвојености од Бога изазване грехом, смрт улази у овај свет, и зато сада сваки човек мора неизоставно проћи кроз трагедију смрти. Трагичност смрти не би постојала да је човек створен као смртно биће. Трагична је управо смрт човека као бића које је намењено за бесмртност – потенцијално бесмртног бића, и Христос као Богочовек то и види, осећа и зато и плаче. Она права смрт, духовна смрт, борави у човеку као могућност која ће се остварити ако човек не веже себе за Бога као јединог извора бесмртности. Људска природа сама по себи не садржи силу бесмртности, већ само могућност да има бесмртност кроз Христа. Кроз заједницу са Христом, Бог Отац ће нас прихватити и усвојити као Његову децу. То је тајна обожења, односно спасења човека. Обновљени Божијом силом, ми постајемо "причасници божанске природе" (2 Петрова 1:4). Да би се то догодило прво је потребно да човек искварен грехом умре за овај пропадљиви свет, и да васкрсне за онај други непропадљиви свет. Наше духовно васкрсење ће водити ка нашем обожењу које почиње крштењем и миропомазањем, а остварује се кроз заједницу са Христом у Светим Тајнама Цркве.

Конечно, Господ долази пред гроб на који је наваљен камен. **"Исус рече: Склоните камен! Рече му Марта, сестра умрлога: Господе, већ заудара; јер је четири дана био у гробу."** Кроз Лазарев гроб се може видети и осетити сурова реалност овога живота кроз коју ће проћи сваки човек: пропадљивост људске природе, распадање тела, и непријатан мирис смрти. Његов одговор није упућен само Марти, већ свакоме човеку. **"А Исус јој рече: Не рекох ли ти да ако верујеш, видећеш славу Божију?"** То је вера човека који одбацује егоцентричан живот, схвата своју немоћ пред смрћу, прихвата силу Божију и почиње да живи по Богу. То је темељ јеванђелског живот, и победе на смрћу. **Тада склонише камен где лежаше мртава. Исус викну громким гласом: Лазаре, изађи напоље! И изиђе умрли увијен по рукама и ногама погребним повојима, и лице му убрусом повезано. Исус им рече: раздрешите га и пустите нека иде.** Као што је гроб Лазарев реалност за свакога човека, тако је и васкрсење Лазарево стварност која очекује свакога човека на другом доласку Христовом. Да би наша смрт била само сан из које ће нас Христос пробудити на живот вечни, потребно је да још у току овога живота васкрснемо духовно. Позив Лазару да изађе из гроба, је у ствари позив свакоме човеку да изађе изван своје човечанске природе која сама по себи не садржи бесмртност већ само пропадљивост. То је значење духовног васкрсавања које ће нас водити вечном животу, иако још увек живимо телесно у овом материјалном свету. Лазарев гроб који заудара представља овај свет распадљивости и трулежи, који на човека неће оставити последице **ако прихвати Христа као васкрсење и живот**, и почне христолико да живи.

Ово Исусово чудо је навело многе људе онога доба да поверују у Њега. Зато што је васкрсао Лазара, врховни свештеници и фарисеји доносе одлуку да Га убију, верујући да ће их Христова смрт спасити од Римског интервенисања. **"Овај човек чини многа знамења. Ако га оставимо тако, сви ће поверовати у Њега, па ће доћи Римљани и узети нам земљу и народ. Од тога, дакле, дана договараше се да Га убију."** Кроз васкрсење Лазарево, Христос подсећа да је човек намењен за вечност, а не за пропадљивост и коначну смрт. Вечност која лежи само као могућност у човеку треба да се пробуди кроз духовно васкрсење у Христу. Не треба да будемо као Христови савременици којима вечност није била битна. Они изврћу духовне чињенице у политичке закључке, не би ли нашли изговор да убију Онога који може да васкрсава из мртвих. Они су праслика модерног човека који не жели сукоб и борбу са овим светом зарад бесмртности, већ због себичног комфора и телесних уживања се радије покорава овоме свету и смрти која је у њему.

LAZARUS SATURDAY JOHN (11: 1 – 57)

The Saturday of Lazarus and the Entrance of the Lord to Jerusalem – Palm Sunday signify the beginning of Christ's suffering and death. But perhaps more importantly, these events draw our attention to the annunciation of Christ's glorious Resurrection. The Gospel begins with the description of one family: two sisters Martha and Maria, and their brother Lazarus. Christ visited their house often and preached His Gospel there. Lazarus became sick, and his sisters sent a message to Jesus saying: **"Lord, behold, he whom You love is sick."** We know that Jesus loves every single man without exception and He dies on the cross for every man (John 15:13). Lazarus represents every single man in this world. He is the image of the whole humanity that suffers, is sick, and ultimately dies in this world. Two days after receiving this message, **He said to the disciples: "Our friend Lazarus sleeps, but I go that I may wake him up. Then His disciples said: 'Lord, if he sleeps he will get well.' However, Jesus spoke of his death, but they thought that He was speaking about taking rest in sleep. Then Jesus said to them plainly: 'Lazarus is dead.'** This dialog reveals our human enslavement with the terrible reality called death. Every human sees death as a final and certain thing, as something that can't be altered. On the other hand, Jesus as God sees death only like a dream. That dream will last until He comes again and wakes every single man, but first He has to wake Lazarus from that dream as an announcement of the universal resurrection.

Martha is the first one to meet Christ: **"Lord, if You had been here, my brother would not have died. But even now I know that whatever You ask of God, God will give you. Jesus said to her: Your brother will rise again. Martha said to Him: I know that he will rise again in the resurrection at the last day."** Although she has a great faith, she still doesn't fully see that Christ is God: thinking He needed to be present to effect healing, as well as thinking that He doesn't possess full divine authority to act as He wills. In order to correct and teach Martha, Jesus reveals His divine identity through the following words: **"I am the resurrection and the life. He who believes in me, though he may die, he shall live. And whoever lives and believes in Me shall never die. Do you believe this?"** Christ confirms not only that He will resurrect people on the last day – Judgment Day, but also here and now, while they are still alive on this planet Earth. Martha and Maria believed in the universal resurrection from death, but didn't understand that during their earthly lives, humans can be also resurrected for eternal life. Resurrection during this earthly life represents a change that will wake up a man from spiritual lifelessness and lead him to eternal life and immortality. This happens through the resurrection of our soul that will renounce sinful life and this temporal world, and fulfill itself with Christ. Within our soul, death is spread through our love towards sin, while immortality and eternal life are spread through fulfillment of the Gospel. Separation of our soul from God, because of our love towards sin, represents death for our God-like soul. On the other hand, within a man fulfilled with Christ, there is no space for mortality and decay. After experiencing spiritual resurrection, a man will feel the need in his heart to spend the rest of his life living a Christ-like life. Ultimately, a Christ-like life, will help us experience the words of Christ: **"He who believes in Me, though he may die (bodily), he shall live (forever)".** For such a man, death will be experienced only like a dream, from which he will awaken for eternity by Christ on the Judgment Day. On our baptism we 'die' from this temporary world, and get born for the eternal world. Steady faith is required before baptism. For our infants this faith must be held by their parents. As our children grow they must develop and maintain their personal faith after baptism. This is also the case after adult baptism. That's the reason why Jesus is asking Martha to believe. Martha replies to Christ: **"Yes, Lord, I believe that you are the Christ, the Son of God, who is to come into this world."** What Martha confessed, isn't only her own private faith, but the faith of the Church (Matthew 16:16-18): Jesus Christ is the Son of God born as a human in order to save us from the determination of this world where pain, sorrow and suffering followed by death prevail. Using exactly the same words as her sister Martha, the other sister Maria also addresses Christ: **"Lord, if You had been here, my brother would not have died."** Both of the sisters believed, but they didn't have enough faith to believe that someone can resurrect a man who's already been four days in the tomb.

Therefore, when Jesus saw her weeping, and the Jews who came with her weeping, He groaned in the spirit and was troubled. And He said: "Where have you laid him?" They said: "Lord, come and see." Jesus wept. Jesus sees the sisters together with many other people are crying and mourning the death of Lazarus. More importantly, Jesus as God can also see and feel a human's fear, despair, and absence of hope facing the terrible reality of death. Christ doesn't cry because of Lazarus, since He will resurrect him very soon. As God who loves mankind, He cries over the cruel fate of humanity who is now allowed to be enslaved by death. God hasn't created death, but because of our separation from God caused by sin, death entered into this world, so now every single human being must inevitably pass through the tragedy of death. If God had created humans as mortal beings, without any possibility for eternal life, then death wouldn't be a tragedy for us. Since humans are created as potentially eternal beings, that turns death of any human into a tragedy. That is what Jesus as God can see and feel and that is the main reason He cries. The real death, spiritual death, dwells within a human being only as a possibility that will take effect if God is not accepted as the only source of life. Human nature doesn't contain the power of eternity within itself, but only a potential to have eternal life in Jesus Christ. Through union with Jesus Christ, God the Father will adopt us as His own children. Being renewed by God's power, we become "partakers of the divine nature"(2 Peter 1:4). Firstly, a man corrupted by sin has to die for this material world, and to resurrect for an incorruptible world. Our spiritual resurrection will be the beginning of our deification. Deification begins with our baptism and chrismation, and continues as our union with Christ through the sacramental life within the Church.

Finally, Jesus comes in front of the tomb sealed by a massive stone. **"Jesus said: "Take away the stone! Martha, the sister of him who was dead, said to Him: Lord, by this time there is a stench, for he has been dead four days."** The tomb of Lazarus is the picture of a brutal reality of life every single human has to experience: decay of human nature, decomposition of body and unpleasant stench of death. In His reply, Jesus addresses not only Martha, but every single human. **"Jesus said to her: Did I not say to you that if you would believe you would see the glory of God?"** Jesus is asking for faith that renounces egocentric life, understands lack of power against death, accepts the power of God, and begins life according to God. That faith is the foundation of evangelical life and our victory over death.

Then they took away the stone from the place where the dead man was lying. Jesus cried with a loud voice: Lazarus, come forth! And he who had died came out bound hand and foot with graveclothes, and his face was wrapped with a cloth. Jesus said to them: Loose him, and let him go." As the tomb of Lazarus represents one reality, the resurrection of Lazarus is an image of yet another reality humans are going to face during the second coming of Christ. In order to experience death only as a dream, from which Christ will awake us for eternal life, our spiritual resurrection in this life is necessary. By calling Lazarus to come out from the grave, Jesus is calling every human to come out from his/her human nature that doesn't contain immortality on its own but only decay. That is the meaning of spiritual resurrection that will lead to eternal life while still living bodily in this material world. The stench of Lazarus's tomb represents decay and corruption of this world that will have no effect over man if he accepts Christ as **the resurrection and the life**, and begins to live a Christ-like life. This miracle of Jesus caused many people to believe in Him. Because He resurrected Lazarus, the chief priests and the Pharisees made the decision to kill Jesus, believing that the death of Christ will spare them from Roman intervention.

"What shall we do? For this Man works many signs. If we let Him alone like this, everyone will believe in Him, and the Romans will come and take away both our place and nation." Through the resurrection of Lazarus, Jesus is reminding us that humanity is dedicated for eternity, not for corruption, decay and ultimately death. Eternity, that exists only as a potential within man has to be awakened through spiritual resurrection in Christ. We shouldn't be like contemporaries of Jesus who didn't care about eternity. They twisted spiritual facts into political conclusions to find an excuse to kill the One who can resurrect us from death. They are the images of our contemporaries who don't like conflict against this world, that will lead them to immortality. Because of selfish comfort and bodily pleasures, they succumb to this world and to death that abides within it.